

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 558/2013-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 a Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Bardejov č. k. 5 C/229/2011-40 z 3. júla 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2013 doručená sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom č. k. 5 C/229/2011-40 z 3. júla 2012 (ďalej len „okresný súd“) v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012.

2. Sťažovateľka svoju sťažnosť odôvodnila takto: „... *napadáme právoplatné uznesenia Okresného súdu v Bardejove 5 C/229/2011-40 zo dňa 3. 7. 2012, v spojení s opravným uznesením 5 C/229/2011-59 zo dňa 30. 7. 2012 a uznesenie Krajského súdu v Prešove 20 Co 215/2012 zo dňa 28. 12. 2012, ktorými rozhodli súdy o prerušení súdneho konania do doby, kým nebude právoplatne ukončené konanie vedené na Okresnom súde vo Svidníku pod sp. zn. 2 C 18/2012...*

Navrhovateľ podal na Okresnom súde v Bardejove návrh na začatie konania, kde... žaloval odporkyňu A. B... o zaplatenie 637,80 €...

S uzneseniami súdov o prerušení konania nesúhlasíme. Konanie na Okresnom súde vo Svidníku pod sp. zn. 2 C 18/2012 nemá súvis a jeho výsledok, či už zamietavý, alebo potvrdzujúci nezmení rozhodujúcu skutočnosť, a to že zmluva o výkone správy zo 17. 12. 2004 uzavretá medzi vlastníkami bytov bytového domu... a B. s. r. o. je stále platná a účinná...

Na základe vyššie uvedeného namietame, že napadnutými uzneseniami okresného a krajského súdu došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2; čl.46 ods. 1 a 4 Ústavy SR v náväznosti na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konaním resp. prerušovaním konaní súdmi a ich rozhodnutiami došlo k zbytočným prietáhom, k znemožneniu uplatňovania práva, k bráneniu spravodlivému procesu a k neposkytnutiu súdnej ochrany...“

3. Na základe už uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Rozhodnutiami Okresného súdu v Bardejove uznesením 5 C/229/2011-40 zo dňa 3. 7. 2012 v spojení s uznesením 5 C/229/2011-59 zo dňa 30. 7. 2012 a uznesením Krajského súdu v Prešove 20 Co 215/2012 zo dňa 28. 12. 2012 došlo k porušeniu základného práva vlastníkov bytov bytového domu... v B., na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky; práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd zrušuje uznesenia Okresného súdu v Bardejove 5 C/229/2011-40 zo dňa 3. 7. 2012, 5 C/229/2011-59 zo dňa 30. 7. 2012 a uznesenie Krajského súdu v Prešove 20 Co 215/2012 zo dňa 28. 12. 2012; vracia vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; prikazuje v konaní Okresného súdu v Bardejove 5 C/229/2011 konať bez zbytočných prieťahov a zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd ak vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva a slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal... Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

5. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov... Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa toho ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť

by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

9. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom a uznesením okresného súdu č. k. 5 C/229/2011-40 z 3. júla 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012 boli porušené ním označené základné práva.

II.A

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

10. V uvedenej veci posudzoval ústavný súd sťažovateľkou namietané prietahy v súdnom konaní vedenom na okresnom súde a krajskom súde predovšetkým vo väzbe k inštitútu prerušenia konania. Z dôvodu prerušenia konania napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov sa nemôžu v namietanom postupe oboch súdov vykonávať žiadne procesné úkony. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní, resp. prejednanie veci v neprimeranej lehote (napr. II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 124/04).

11. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou neprichádza do úvahy, aby ústavný súd zatiaľ postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie práva sťažovateľky garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o odmietnutí sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

12. Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza tiež z vyhodnotenia doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom a krajským súdom, ktoré začalo doručením žaloby sťažovateľky 28. novembra 2011 o zaplatenie 637,80 €. Doterajšia dĺžka konania vedeného okresným (a krajským) súdom (jeden a pol roka) spolu

s charakterom posudzovanej veci zatiaľ nepostačujú na prijatie záveru, že by celková doterajšia dĺžka konania dosahovali ústavne relevantnú intenzitu.

13. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažoval postup okresného súdu a krajského súdu za taký, ktorý by mohol byť východiskom na vyvodenie záveru o príčinnej súvislosti s možným porušením základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 C/229/2011 z 3. júla 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že na konanie o sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 5 C/229/2011 z 3. júla 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012, nie je daná jeho právomoc, a preto sťažnosť v tejto časti pre nedostatok právomoci odmietol.

15. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 C/229/2011 z 3. júla 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 5 C/229/2011-59 z 30. júla 2012, keďže proti nim bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka aj využila, keďže o odvolaní rozhodol krajský súd ako súd odvolací uznesením sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetnými uzneseniami okresného súdu.

II.C

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012

16. Predmetom sťažnosti je tiež tvrdenie sťažovateľky, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, lebo krajský súd uznesením potvrdil prvostupňové uznesenie o prerušení konania až do právoplatného skončenia veci vedenej Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 2 C 18/2012.

17. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí v podstatnom uviedol:

«K prerušeniu konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. pristúpi súd vtedy, ak ide o takú predbežnú otázku, ktorú si pre svoje rozhodnutie posúdiť nemôže. Súd je v takomto prípade oprávnený takúto otázku si pre účelu sporu vyriešiť, môže však konanie tiež prerušiť (fakultatívne prerušenie konania). Dôvod prerušenia z uvedeného dôvodu však vždy sleduje záujem hospodárnosti.

V predmetnom konaní vyvstal spor týkajúci sa aktívnej legitímácie navrhovateľa. Odporkyňa na pojednávaní dňa 25. 6. 2012 spochybnila aktívnu legitímáciu navrhovateľa slovami: „platím spoločenstvu bytom..., ktorú spravuje spoločnosť S. a nie B.“ (čl. 36).

Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania (pórov, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

Súd prvého stupňa toto konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2 C 18/2012 z dôvodu, že posúdenie určenia platnosti uznesení prijatých na schôdzi vlastníkov bytov dňa 8. 6. 2010 v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2 C 18/2012 bude mať význam na rozhodnutie v tomto konaní. Využil tak možnosť prerušenia konania sledujúc záujem hospodárnosti (§ 109 ods. 2 písm. c) O. s. p.).

Prerušenie konania o zaplatenie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod. sp. zn. 2 C 18/2012, ktorého vyriešenie bude mať význam pri vyriešení aktívnej legitímácie navrhovateľa v konaní, je v súlade so zásadou hospodárnosti, odvolací súd preto postupom podľa § 219 ods. 1 O. s. p. napadnuté uznesenie v spojení s opravným uznesením ako vecne správne potvrdil.»

18. Krajský (odvolací) súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012 teda vychádzal z toho, že výsledok sporu vedeného Okresným súdom Svidník pod sp. zn. 2 C 18/2012 relevantným spôsobom ovplyvní posudzovaný spor vedený okresným súdom pod sp. zn. 5 C/229/2011. Ústavný súd dospel k záveru, že z rekapitulovaného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu sú zrejmé dôvody, na základe ktorých ako odvolací súd dospel k záveru o splnení podmienky na prerušenie konania, pričom tieto dôvody nemožno považovať za odporujúce pravidlám logiky alebo ich označiť v inom smere za excesívne.

19. V súvislosti s prerušením konania je potrebné dodať, že ide o uznesenie vydané v súlade s § 109 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorým sa nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov sporu vo veci samej. Ústavný súd sa nenachádza v sústave všeobecných súdov, neposudzuje výklad jednoduchého práva ani zákonnosť a optimálnosť postupu okresného súdu a nie je ani nadriadeným súdom okresnému súdu ani krajskému súdu. Navyše, uvedené uznesenie o prerušení konania môže okresný súd v rámci konania kedykoľvek podľa § 111 ods. 2 OSP prehodnotiť, ak pominú dôvody prerušenia konania. Aj z uvedených dôvodov takéto rozhodnutie spravidla ani nie je spôsobilé zasiahnuť do ústavou zaručených základných práv a slobôd.

20. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného nezistil, že by postup krajského súdu v okolnostiach danej veci ani jeho uznesenie sp. zn. 20 Co 215/2012 z 28. decembra 2012 signalizovali príčinnú súvislosť s možným porušením sťažovateľkou označených práv, a preto aj v tejto časti rozhodol tak, že sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013